

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
024/22	Utvalg for samfunn og næring	22.08.2022
045/22	Kommunestyret	12.09.2022

Revidering av kommuneplanens arealdel - 2. gangs behandling av planprogram

Innstilling:

Kommunedirektøren råer utvalg for samfunn og næring til å fremme slik

Innstilling:

Planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel godkjennes med følgende endringer:
Kap. 4.2 , nytt pkt.: Hvordan sikre en helhetlig og god behandling av tema støy i arealplanleggingen?

Kap. 4.9, nytt pkt.: Hvilke tiltak må iverksettes for å redusere risiko for ulykker knyttet til veg og jernbane, og for å sikre trygg skoleveg og trafikksikre tilbud?

Kap.4.10, nytt pkt.: Hvordan ivareta jordvernet samtidig som det tilrettelegges for utvikling og utbygging?

Nytt pkt.: Hvordan ivareta lokale, regionale, nasjonale og internasjonale forpliktelser i forvaltning av vannområdene gjennom arealplanen?

Vedlegg i saken:

- 11.08.2022 Planprogram - Kommuneplanens arealdel 2023-2035
- 06.07.2022 høringssvar-grue bondelag
- 06.07.2022 Planprogram arealdel, fra styret i Grue bondelag
- 06.07.2022 Innspill ved varsel om oppstart og høring av planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel i Grue kommune. .PDF
- 04.07.2022 Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel - Grue.pdf
- 30.06.2022 Grue kommune - Planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel - Høring og offentlig ettersyn Bane NORs uttalelse- -.PDF
- 08.08.2022 Svar ang. høring og offentlig ettersyn av forslag til planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel - Grue kommune.pdf

Utvalg for samfunn og næring 22.08.2022:

Behandling:

Forslag fra repr. Dammen:

Forslag til arealplan presenteres for Planforum før den sendes ut på høring. Dette tillegget legges inn i kap.7.2 på s. 19 som fjerde undertittel: Planforum, og innarbeides i kap 7.3, 7.4. og 7.5.

USN- 024/22 Vedtak:

Planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel godkjennes med følgende endringer:

Kap. 4.2 , nytt pkt.: Hvordan sikre en helhetlig og god behandling av tema støy i arealplanleggingen?

Kap. 4.9, nytt pkt.: Hvilke tiltak må iverksettes for å redusere risiko for ulykker knyttet til veg og jernbane, og for å sikre trygg skoleveg og trafikksikre tilbud?

Kap.4.10, nytt pkt.: Hvordan ivareta jordvernet samtidig som det tilrettelegges for utvikling og utbygging?

Nytt pkt.: Hvordan ivareta lokale, regionale, nasjonale og internasjonale forpliktelser i forvaltning av vannområdene gjennom arealplanen?

Kap.7.2, ny undertittel og tillegg i tekst : Planforum. Forslag til arealplan presenteres for Planforum før den sendes ut på høring.

Kap. 7.3, nytt pkt. h: Presentasjon av forslag til arealplan i Planforum.

Kap. 7.4 og kap. 7.5. Presentasjon av forslag til arealplan i Planforum legges inn i Plan for medvirkning og Framdriftsplan.

Kommunestyret 12.09.2022:

Behandling:

Utvalg for samfunn og næring sin innstilling ble enstemmig vedtatt.

KS- 045/22 Vedtak:

Planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel godkjennes med følgende endringer:

Kap. 4.2 , nytt pkt.: Hvordan sikre en helhetlig og god behandling av tema støy i arealplanleggingen?

Kap. 4.9, nytt pkt.: Hvilke tiltak må iverksettes for å redusere risiko for ulykker knyttet til veg og jernbane, og for å sikre trygg skoleveg og trafikksikre tilbud?

Kap.4.10, nytt pkt.: Hvordan ivareta jordvernet samtidig som det tilrettelegges for utvikling og utbygging?

Nytt pkt.: Hvordan ivareta lokale, regionale, nasjonale og internasjonale forpliktelser i forvaltning av vannområdene gjennom arealplanen?

Kap. 7.2, ny undertittel og tillegg i tekst: Planforum. Forslag til arealplan presenteres for Planforum før den sendes ut på høring.

Kap. 7.3, nytt pkt. h: Presentasjon av forslag til arealplan i Planforum.

Kap. 7.4 og kap. 7.5. Presentasjon av forslag til arealplan i Planforum legges inn i Plan for medvirkning og fremdriftsplan.

Saksopplysninger:

Ved utarbeidelse eller revidering av kommuneplanens arealdel er det krav om planprogram, jf. Plan og bygningslovens § 11-13. Planprogrammet skal vise formålet med planarbeidet,

prosjektorganisering, beskrive hvilke alternativer som vil bli vurdert, behov for utredninger, prosessen som er tenkt gjennomført med frister og deltagere, samt opplegg for medvirkning. I forslag til planprogram er det stilt spørsmål som skal besvares i arealplanrevideringen.

Forslag til planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel ble godkjent i utvalg for samfunn og næring i møte 9.mai 2022, sak 16/22 og ble deretter lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på høring. Det ble samtidig gitt varsel om oppstart og kunngjøring av arbeid med revidering av Kommuneplanens arealdel.

Høringsperioden har vært i perioden 21. mai – 4. juli 2022. Ved høringsfristen var det kommet inn 5 innspill og uttalelser til planprogrammet. Et innspill var forsinket, men er tatt med i denne saksutredningen.

Høringsuttalelsene følger som vedlegg til saken og det er her tatt inn utdrag av uttalelsene:

Bane NOR

Bane NOR er jernbanemyndighet og har krav til planlegging i nærheten av jernbanen. De har uttalt følgende:

Jernbaneplaner. Bane NORs har planer for opprusting av Solørbanen innenfor kommuneplanperioden 2023-2035. I henhold til Nasjonal signalplan 2020 skal det planlegges og installeres innen 2024 et nytt og moderne digitalt signalsystem, ERTMS for bedre trafikkstyringen på Solørbanen. Med innføring av ERTMS vil en oppnå en mer effektiv trafikkavvikling på banen, raskere fremføring av gods og tømmer, samt økt kapasitet og bedre sikkerhet. Videre er det planer om å elektrifisere Solørbanen, forlengelse av kryssingsspor i Kirkenærområdet, samt etablere tilsvinger (banekoblinger) i Elverum og Kongsvinger. Realisering av og fremdriften i disse planene er avhengig av bevilgninger gjennom statsbudsjettet. Effekten av tiltaket vil kunne være økt godstransport på jernbane, reduserte transportkostnader for næringslivet og reduserte klimagassutslipp. Bane NOR støtter derfor forslaget om at ovennevnte planer tas inn i lokale og regionale planer i Grue kommune knyttet til samferdsel og næringsutvikling.

Planoverganger og sikkerhet. Den største risikofaktoren ved jernbanetrafikken i Grue kommune knytter seg til de usikre planovergangene i kommunen; fra private landbruksoverganger for bruk i sesongen til trafikkerte planoverganger i daglig bruk. Totalt er det registrert 34 planoverganger langs Solørbanen som går gjennom kommunen. Av disse er 1 planovergang sikret med helbom og 5 sikret med halvbommer. Ved ERTMS-utbyggingen av Solørbanen vil disse bli oppgradert rent teknisk. Bane NOR målsetter fremover å fjerne eller sikre usikre planoverganger, eventuelt erstatte disse med planskilte løsninger. I tillegg kommer ulike andre sikrings- og sikttiltak som vil kunne redusere risikoen for sammenstøt/ulykker på planovergangene. Bane NOR gjør oppmerksom på at når kommunen planlegger nye utbyggingsområder som medfører økt behov for kryssing av en eksisterende planovergang, vil det i mange tilfeller forutsette etablering av planskilt kryssing. Dersom det ikke foreligger offentlige bevilgninger til etablering av planskilt kryssing og ny utbygging ikke kan bære kostnadene, vil planen ikke være realiserbar og området kan ikke anses modent for utbygging. Bane NOR vil be kommunen om å vurdere tiltak for å redusere denne type risiko i planarbeidet f.eks. gjennom etablering av planskilte løsninger.

Støy. For planområder knyttet til boligutbygging vil det være behovet for å etablere tilfredsstillende tiltak for å dempe støy fra jernbane. Tilrettelegging for ny aktivitet i området gir også økt behov for sikring mot jernbanesporet. Bane NOR forutsetter at støy fra jernbane tas inn i arbeidet med temakart for støy og at «Retningslinje for støy i arealplanlegging T-1442/2021» legges til grunn for arbeidet.

Naturfare. Det må unngås at kommuneplanen legger til rette for tiltak eller arealbruk som kan utsette jernbanen for økt fare for flom-, erosjons- og skredskader. Tiltak nærmere jernbanen enn 30 m er søknadspliktige etter jernbaneloven § 10.

Statsforvalteren i Innlandet.

Statsforvalteren finner at forslag til planprogram oppfyller de formelle kravene i plan- og bygningsloven (pbl.) § 4-1.

Planprogrammet gir en god beskrivelse av planprosessen og er presentert på en informativ måte for de som vil bli berørt. Statsforvalteren anbefaler at planforslaget presenteres i regionalt planforum før høring, slik at regionale og statlige etater får anledning til å gi tidlige innspill til revisjonsarbeidet.

Arealstrategiene fra kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for planarbeidet. Dette gir et godt utgangspunkt for planarbeidet, og viktige føringer for siling av arealinnspill. I kap. 4 er sentrale tema i revisjonsarbeidet utdypet. Statsforvalteren mener at dette vil gi et godt grunnlag for revisjon av arealdelen.

Statsforvalteren forventer at kommunen vurderer dagens planreserve når det gjelder avsatte områder som ikke er tatt i bruk til boligbygging. Avsatte utbyggingsarealer som ikke er attraktive og derfor ikke tatt i bruk, bør vurderes på nytt, og eventuelt erstattes med andre områder som er bedre tilpasset behov og etterspørsel. Kommunen bør også vurdere om allerede avsatte areal er i konflikt med viktige nasjonale hensyn, for eksempel jordvern og naturmangfold. Det forventes at kommunen gjør grundige vurderinger av arealbehov ved utlegging av nye utbyggingsområder.

Statsforvalteren minner også at status for eldre reguleringsplaner skal være et tema i revisjonsarbeidet, og planbestemmelsene til arealdelen skal suppleres for forhold som ikke er avklart i gjeldende reguleringsplaner. Ved bruk av hensynsone hvor gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde uendret, pbl. § 11-8 f, skal kommunen vurdere om reguleringsplanene er i samsvar med (oppdaterte) nasjonale og regionale interesser. Dette er vurderinger som må inngå i konsekvens-utredningen. Det forventes at det blir gjort en vurdering av hvor det er behov for at reguleringsplan skal gjelde foran kommuneplanens arealdel, og hvor det er tilstrekkelig at reguleringsplan fortsatt gjelder supplert med føringer i arealdelen.

Det forutsettes at veileder om konsekvensutredninger fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2020), sist endret i juni 2021, legges til grunn for konsekvensutredningen.

Klima- og energi

Statsforvalteren merker seg positivt at energi, klima og miljø er tema som skal ivaretas i alt arealplanarbeid. Norge skal redusere klimagass-utslippene med 50-55% innen 2030, og være et lavutslippssamfunn innen 2030. Det er avgjørende at tiltak forsterkes/ settes raskt i gang for å nå utslippsmålene innen 2030.

Arealpolitikken skal legge til rette for reduserte utslipp av klimagasser. Statsforvalteren forventer at klimahensyn vektlegges ved valg av langsiktig utbyggingsstrategi, transport- og energiløsninger. Overgang til miljøvennlige energiløsninger er også en del av klimaarbeidet. Det bør vurderes å sette krav om tilrettelegging for vannbåren varme i nye byggeområder.

Det forventes det at prinsippene i *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging* legges til grunn ved vurdering av nye byggeområder. Et konsentrert utbyggingsmønster knyttet til eksisterende sentra og kollektivakser bør prioriteres for å redusere transportbehov og klimautslipp.

Landbruk og jordvern

Dyrka og dyrkbar jord er en grunnleggende ressurs for å sikre matforsyning på kort og lang sikt. Statsforvalteren forventer derfor at inngrep i dyrka og dyrkbart areal blir så lite som mulig. Vi viser til at Stortinget har vedtatt Nasjonal jordvernstrategi med mål om at den årlige omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 3000 daa, dette tilsier ca. 300 daa for Innlandet. Statsforvalteren forventer at det blir lagt opp til effektiv arealutnyttelse ved planlegging av bygge- og anleggstilltak

og at det stilles krav til effektiv bruk av eksisterende og planlagte byggeområder, spesielt rundt viktige kollektivknutepunkt. Dersom det er aktuelt å omdisponere dyrka eller dyrkbar mark, skal det utredes alternativ som ikke medfører tap av dyrka/dyrkbar mark.

Støy

Statsforvalteren forventer at Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442/2021) legges til grunn for planarbeidet og innarbeides i plankart og bestemmelser.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det er positivt at det som del av konsekvensanalysen skal utarbeides risiko- og sårbarhetsanalyse. Risiko- og sårbarhetsanalysen skal utarbeides i tråd med veileder *Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging* som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ga ut i 2017. Det forutsettes at Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-5/18- *Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling* blir lagt til grunn. Det skal i alle planer etter plan- og bygningsloven gjøres rede for hvilket kunnskapsgrunnlag som legges til grunn for planleggingen. Når konsekvensene av klimaendringene vurderes, skal høye alternativer fra nasjonale klimaframskrivninger legges til grunn.

Barn og unge

Det vises til Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging, og forutsettes at arealdelen legger til rette for at barn og unges interesser blir synliggjort i planforslaget gjennom bestemmelser og retningslinjer.

Rekkefølgebestemmelser er viktige for å sikre god kvalitet og at utbygging skjer på en hensiktsmessig måte. Det tilrås at kommunen innarbeider rekkefølgekrav om at opparbeiding av leke- og uteoppholdsareal og gang- og sykkelveier skal sikres i reguleringsplaner, og at dette knyttes til brukstillatelse for første bolig.

Arealer som i planer er avsatt til fellesarealer eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal som hovedregel ikke omdisponeres. Dersom kommunen likevel mener det er nødvendig, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal.

Statens vegvesen.

Statens vegvesen uttaler seg som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Statens vegvesens rolle i denne saken er både som sektormyndighet og som forvalter av riksveg (rv.2).

Deres viktigste innspill til arbeidet med kommuneplanens arealdel er at arealbruken bør planlegges i tråd med statlige planretningslinjer for bolig-, areal, og transportplanlegging. De tror at å fortette i kommunesenteret og øvrige tettsteder vil være med på å skape attraktive bygdesamfunn der flere kan gå og sykle til daglige gjøremål i størst mulig grad. De mener dette er et viktig prinsipp også i en kommune som Grue som har mye spredt boligbebyggelse. Som en konsekvens bør nye boligområder og næringsarealer plasseres i tilknytning til allerede etablerte senter. Boligsatellitter langt unna sentrum bør unngås.

I kapittel 5 om konsekvensutredning skal transportbehov utredes. Ved vurdering av arealer bør muligheten for endret transportmiddelfordeling tillegges vekt, altså muligheten til å gå og sykle og kjøre kollektivt. Det bes også om at det settes krav til at nye boligområder skal ha trafiksikker skoleveg – enten fram til skolen eller til bussholdeplass.

Det er ikke satt av midler til riksveg 2 i nærmeste seksårsperiode i Nasjonal Transportplan. I Kirkenær er det avsatt linje til omkjøring av riksveg 2 utenom sentrum. Det er uklart når denne eventuelt realiseres, men den er omtalt i rutevise utredninger for riksveg 2. Vi mener linja fortsatt skal ligge i kartet, og dette bekreftes i planprogrammet. Den er ikke regulert.

Styret i Grue bondelag

Styret i Grue bondelag mener det er skuffende lite fokus på jordvern i arealplanen. Det vises til FNs bærekraftsmål i innledningen, og at kommunen skal disponere areal og tilrettelegge, samtidig som bærekraftige løsninger sikres.

De foreslår følgende punkt som en del av lista over langsiktige strategier på side 8:

Jordvern skal være et overordnet hensyn i arealforvaltningen.

Alt tyder på at kommunene vil møte krav om økt fokus på jordvern i årene framover.

Her bør Grue kommune, som en stor landbrukskommune, ta ansvar og være i forkant. Viser til oppdatert jordvernstrategi (Prop. 200 S (2020–2021)) og Hurdalsplattformen.

For landbruket er det avgjørende med langsiktig forutsigbarhet for arealene. Dette gjelder både for investeringer i jorda (grøfting, vanningsanlegg mv) og for investeringer i driftsbygninger, maskiner og utstyr. Drift av landbruksarealer inntil «innimellom» boligområder er ikke uten konflikter (støv, støy, lukt). Det er derfor viktig at arealplanen legger opp til klare skiller mellom boligområder og landbruksarealer, og at det ikke gis dispensasjoner for vilkårlig bygging av boliger på landbruksarealer.

Grue bondelag mener dette bør konkretiseres i kommuneplanens arealdel, og slik sikre en tydelig og gjennomgående arealforvaltning.

Jordvernalliansen i Innlandet

Jordvernalliansen mener at jordvern omtales i svært liten grad i planprogrammet og det bidrar i mindre grad til å peke retning for det kommende arealplanarbeidet. De skriver at Grue kommune har omdisponert 464 da dyrket mark i perioden fra 2005 til 2020 og er dermed nummer seks på lista over kommuner i Innlandet som har omdisponert mest dyrket mark i perioden. De mener derfor at det må utarbeides en kommuneplan som tydelig snur denne trenden.

De synes at planprogrammet bør skjerpes til jordvernets og kommunens beste. De mener at nasjonal jordvernstrategi må være førende for kommuneplanens arealdel, og Stortingets innstramming av jordvernpolitikken gjennom Nasjonal jordvernstrategi legges til grunn. Det oppfordres at kommunen går gjennom sine allerede vedtatte planer for å finne tidligere omdisponerte arealer som står urørt og som det er mulig å tilbakeføre til LNFR- område.

De forventer at Grue kommune gjør jordvern til et vesentlig tema for kommuneplanens arealdel. Planprogrammet må også legge opp til dette temaet, og det må innarbeides tydelige formuleringer om jordvern før planprogrammet tas opp til behandling. Videre ber de om at det innarbeides en nullvisjon for omdisponering av dyrket mark i planprogrammet særlig i kapittel 1 og kapittel 2, og at dette føres i kommuneplanens arealdel. De oppfordrer også til en gjennomgang av tidligere omdisponerte arealer som står urørt, og at de tilbakeføres til LNFR-område og bevares som dyrket mark for framtida. Det forventes at nasjonal jordvernstrategi må omtales som en nasjonal føring for arbeidet i kapittel 3 i planprogrammet med tanke på at nye boligområder må anlegges utenom dyrket mark. De påpeker i tillegg at jordvern kan være svar på spørsmålene som knyttes til en bærekraftig forvaltning av jordbruksarealer og utmarksområder i arealplanleggingen.

De ber også om at kommunen må vurdere om det fortsatt er hensiktsmessig å beholde avsatte arealer/reguleringer til Rv 20 vest for Kirkenær og den nye veggen øst for Kirkenær sentrum.

Innlandet fylkeskommune.

Høringsuttalelsen fra Innlandet fylkeskommune er innkommet etter fristen, men den har kommet i tide til å kunne tas inn i saksbehandlingen.

Innlandet fylkeskommune har gitt følgende merknader:

Generelt

Fylkeskommunen ser positivt på det igangsatte arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel, og det foreliggende planprogrammet synes som et godt utgangspunkt for arbeidet som skal gjøres. En målrettet gjennomgang av tematikk knyttet til arealforvaltningen er viktig dersom arealplanen skal bli et reelt styringsverktøy for kommunen, samtidig som det vil skape en forutsigbarhet for befolkningen, utbyggingsaktører og næringslivet generelt. Spørsmålet om hvordan man gjennom arealplanleggingen kan øke attraktiviteten for boligbygging og bosetting er vesentlig. Dette vil dreie seg om både lokalisering og type boliger. Likeså er det viktig å se på hvilke prinsipper som skal gjelde for utvikling av Kirkenær sentrum kontra grendene. Hvordan arealdisponeringen og -fordelingen skal være mellom bolig, næringsbygg, handel og service, hyttetomter, offentlige bygg og veg er vesentlige forhold å avklare. Når det gjelder tomter for fritidsboliger er det viktig å se behov og etterspørsel i sammenheng. Å avsette en stor tomtereserve uten markedsinteresse er uhensiktsmessig. Å legge kriterier til grunn for avsetting av arealer til hyttebygging er et godt grep.

En bærekraftig forvaltning av kommunens «grønne» arealer er viktig, både i stor og liten målestokk. Grønnstruktur i sentrale områder er viktig og bidrar til god leve- og bokvalitet, mens badeplasser, rasteplasser, stier, turløyper og sykkelveier er viktige elementer i forhold til fysisk aktivitet og folkehelseperspektivet.

Samordnet bolig- areal og transportplanlegging

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging må legges til grunn for arealplanleggingen i kommunen. Utbyggingsmønster og transportsystem skal fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder. I den forbindelse er det viktig, som det beskrives i planprogrammet, å styrke Kirkenær som kommunesenter. Samtidig er det ønskelig å bevare levende grender, noe som forutsetter at det tas bevisste valg for å oppnå en god utviklingsretning. Tilrettelegging for «riktige» boligtyper (leiligheter eie/leie, eneboliger i felt, spredte boliger etc.) på «riktige» steder i kommunen er en del av denne vurderingen. Dette vil også være et bidrag til at flere kan gå, sykle eller reise kollektivt til og fra sine daglige gjøremål. Det er samtidig viktig at det legges til rette for trygg skolevei og trafikksikre tilbud for myke trafikanter.

Spredt boligbebyggelse

Vi mener at det er behov for detaljerte planbestemmelser i kommuneplanens arealdel for lokalisering av boliger i spredte strøk. Planbestemmelser og retningslinjer må utformes på en slik måte at kommunen har anledning til å styre hvor boligene kan lokaliseres og eventuelt avvise dispensasjoner som ikke fremmer god utvikling.

For utstrakt spredt boligutbygging er ikke i tråd med Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR-BATP), og er i konflikt med Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Vurdering av presedensvirkning er vanskelig i slike saker. Kommunen bør ha en bevisst vurdering av spredt boligbygging i forhold til punkt 4.3 i SPR-BATP sier at det i områder med lite utbyggingspress, og hvor lokale myndigheter vurderer det som nødvendig for å øke attraktiviteten for bosetting, kan det planlegges for et mer differensiert bosettingsmønster.

Gående, syklende og kollektivtrafikk

Det er positivt at kommunen i planprogrammet presiserer at det er et mål å få økt bruk av sykkel som framkomstmiddel, samt at det er en ambisjon å få økt bruk av kollektivtransport. Dette fordrer god samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Rekkefølgekrav

I forbindelse med vurdering av nye utbyggingsområder i kommunen, må det tas inn i bestemmelsene nødvendige rekkefølgekrav om tiltak som ivaretar trafikksikkerhet, gående,

syklende og kollektivtrafikken.

Forhold til vegnettsplan

Vedrørende byggegrense- og avkjørselsbehandling langs fylkesveg, ber vi om at det tas inn som retningslinjer (ikke bestemmelser) at dette skal behandles etter til enhver tids gjeldende Vegnettsplan for Innlandet fylkeskommune.

Ang. klima- og miljømessige forhold

Det er positivt at man i planprogrammet ønsker å vurdere hvordan man kan synliggjøre et arealregnskap i planen. Arealendringer er den viktigste påvirkningsfaktoren for naturmangfoldet i Norge i dag. Kommunal- og distriktsdepartementet har anbefalt at kommunene utarbeider et arealregnskap som del av kommuneplanarbeidet.

Et arealregnskap kan benyttes både som kunnskapsgrunnlag og som planleggingsverktøy. Det kan gi økt bevissthet om konsekvensene av arealendringer. Samtidig gir det kommunen en oversikt over hva som finnes av tilgjengelige utbyggingsmuligheter i områder som er planmessig avklart, slik at man kan gjøre alternativvurderinger for å unngå tap og nedbygging av særlig verdifulle arealer.

Ang. vannmiljø

En viktig del av klima og miljø er forvaltningen av naturverdiene i kommunen. Det er viktig at kommunen ivaretar både lokale-, regionale-, nasjonale- og internasjonale forpliktelser og målsetninger i forvaltningen av naturverdiene. Fylkeskommunen forventer at det utarbeides bestemmelser som ivaretar vassdragsmiljø, kantvegetasjon og byggeforbudssoner, og at det legges opp til en arealbruk som hensyntar vassdrag og vassdragsnære arealer. Vi viser til fylkeskommunens nettsider for relevante planer og føringer som må ligge til grunn for arbeidet.

Regional vannforvaltningsplan

Arealet til Grue kommune ligger i Västerhavet og Innlandet- og viken vannregion, og innenfor de to vannområdene Glomma og Røgdalen – Norsälven. Regional vannforvaltningsplan i vannregion Glomma 2016-2021 er gjeldene for område. Denne planen er under revisjon, og vil fra høsten 2022 bli regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion.

Vannforskriften setter miljømål for alle vannforekomster, og den regionale vannforvaltningsplanen er et verktøy for å følge opp vannforskriften og oppnå miljømålene som er satt. Alle planforslag og tiltak etter pbl § 1-6 som berører overflatevann og grunnvann skal vurderes etter miljømålene som er fastsatt i regional vannforvaltningsplan. For å sikre at dette blir ivare tatt og at arbeidet etter vannforskriften blir fulgt opp og synliggjort, er det viktig at regional vannforvaltningsplan inkluderes i kommuneplanens arealdel.

De regionale vannforvaltningsplanene gir føringer for vannforvaltningen i kommunene, og skal bidra til å samordne og styre arealbruk på tvers av kommune- og fylkesgrensene. Dersom miljømålene fravikes, kan dette gi grunnlag for å fremme innsigelse.

Kommuneplanens arealdel angir hovedtrekkene i arealdisponeringen, og gir rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som skal settes i verk. Regional vannforvaltningsplan og fastsatte miljømål må derfor inkluderes og være retningsgivende på kommuneplannivå på samme måte som andre regionale føringer. Dette både for å sikre at det ikke legges opp til tiltak som reduserer miljøtilstanden eller medfører at miljømålet ikke nås, men også for å sikre at vannforskriftens krav hensyntas i kommunens øvrige planverk.

Fylkeskommunen foreslår følgende bestemmelse:

«Miljøtilstand i vassdrag: Alle planforslag og tiltak etter pbl § 1-6 som berører overflatevann

eller grunnvann skal vurderes etter fastsatte miljømål i gjeldende regional plan for vannforvaltning og vannforskriften §§ 4-7. Planforslag og tiltak som medfører at miljømålene ikke nås eller at tilstanden forringes skal vurderes etter § 12 i vannforskriften».

I ny regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken vannregion 2022-2027 er det utarbeidet retningslinjer om arealplanlegging.

Byggeforbudssone:

Formålet med byggeforbudssonene til vassdrag er å sikre allmennhetens tilgang til strandsona og vassdraget, samt ivareta verdier knyttet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og biologisk mangfold i vassdragsnære områder. Grue kommune har i eksisterende arealdel «Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsoner» en byggeforbudssone på 100 meter. Vi mener at denne bestemmelsen er god og ønsker at denne skal videreføres til den reviderte kommuneplanen. For mindre bekker kan det refereres til paragraf om hensynssoner flom (H320).

Kantvegetasjon:

Arealdelen må inneholde bestemmelser som sikrer ivaretagelse av vassdragsmiljøet. Dette innebærer blant annet at kantvegetasjon må sikres i en slik utstrekning at målet om god økologisk funksjon jf. vannressursloven § 11 oppnås. En funksjonell kantsone tjener flere formål knyttet til både biologisk mangfold, fisk, vannkvalitet, landskap og friluftsliv, og vil også bidra til å motvirke erosjon langs vassdragene.

Fylkeskommunen mener at arealdelen må inneholde en generell bestemmelse som sikrer ivaretagelse av tilstrekkelig brede kantsoner langs alle vassdrag i kommunen.

Vi foreslår følgende bestemmelse: «Kantsone langs vann og vassdrag: Langs alle vassdrag i kommunen, med årssikker vannføring, avsettes en sone for sikring av kantvegetasjon (jf. Vannressursloven). Sonens bredde settes til 6 meter på hver side, målt horisontalt fra kanten ved normalvannføring. For bekker uten årssikker vannføring avsettes en sone på 2 meter. Innenfor denne sonen er det ikke tillatt med snauhogst og bebyggelse. Rydding av stier, fiskeplasser samt uttynnings-/plukkhogst er derimot tillatt.

Ang. kulturvern faglige forhold

Nyere tids og automatisk freda kulturminner:

Punkt 4.4.1 handler om styring av byggeskikken og bevaring av eksisterende steds karakter. Det er positivt at kommunen skal finne ut hvilke prinsipper som skal gjelde for utvikling av Kirkenær sentrum og grendene. Kirkenær sentrum er et verdifullt kulturmiljø der både planlegging og enkeltsaker må ta hensyn til kulturminneverdiene.

Det er også positivt at det under 4.10 står at man vil ivareta kulturlandskapet.

Det er positivt at kommunen skriver at kulturmiljøer er viktige ressurser for samfunnet og i bærekraftig utvikling. Det står at kulturminner skal legges inn med hensynssoner i plankartet. Det er bra, og kommunen må huske å lage retningslinjer og bestemmelser som hører til disse. Det er i bestemmelsene at kommunen finner hjemmel til å nekte tiltak som forringer eller fjerner bygninger og kulturmiljøer.

En bærekraftig forvaltning av kommunens kulturmiljø bør ses i nær sammenheng med annen samfunnsutvikling. En bevisst bruk av kulturminneplanen i arealplanforvaltning er viktig for å sikre en langsiktig og forsvarlig forvaltning av kommunens kulturarv.

Vurdering:

I arbeidet med revidering av arealdelen er det et mål å ta opp prioriteringene fra samfunnsdelen og gjennomføre de arealmessige behovene denne utløser.

Med kommunens demografiske utfordringer er det viktig å vurdere forhold omkring

boligutbygging som bidrar til bolyst og tilflytting, og dekke boligbehovet som er i befolkningen. I tillegg er det behov for å dekke etterspørsel etter tomter til fritidsboliger ut fra et bærekraftsperspektiv.

Klima- og miljøspørsmål med særlig fokus på hvordan kommunen skal forebygge uønskede konsekvenser av klimaendringene er også viktige temaer i revidering av arealplanen, samt hvordan Gruesamfunnet skal disponere arealene og tilrettelegge på en måte som sikrer bærekraftige løsninger.

Grue har et næringsliv som er i stadig utvikling. For å imøtekomme behov og sikre en helhetlig og bærekraftig utvikling må denne tematikken vurderes i arealplanarbeidet.

Gjeldene arealplan har bestemmelser som ikke i tilstrekkelig grad har redusert antall dispensasjons-saker. Det er derfor behov for å gjennomgå bestemmelser og retningslinjer slik at disse blir i tråd med ønsket praksis.

Innkommne høringsuttalelser og innspill til planprogrammet er gjennomgått og vurdert, og på bakgrunn av disse foreslås følgende endringer i planprogrammet:

Kap. 4.2 , nytt pkt.: Hvordan sikre en helhetlig og god behandling av tema støy i arealplanleggingen?

Kap. 4.9, nytt pkt.: Hvilke tiltak må iverksettes for å redusere risiko for ulykker knyttet til veg og jernbane, og for å sikre trygg skoleveg og trafikksikre tilbud?

Kap.4.10, nytt pkt.: Hvordan ivareta jordvernet samtidig som det tilrettelegges for utvikling og utbygging?

Nytt pkt.: Hvordan ivareta lokale, regionale, nasjonale og internasjonale forpliktelser i forvaltning av vannområdene gjennom arealplanen?

Økonomiske konsekvenser:

Kostnader til gjennomføring av medvirkningsmøter og aktiviteter, samt kjøp av tjenester for konsekvensutredninger vil bli lagt frem i forbindelse med utarbeidelse av budsjett/ handlingsdelen for 2023.